

OBSAH

ÚVOD	16
VZNIK A VÝVIN ŘEMESLA ŘEZNICKÉHO A UZENÁŘSKÉHO	17
ZVÍŘATA, ŘEZNÍKEM PORÁŽENÁ	42
I. Dobytek hovězí.	43
1. Dobytčí nemoci.	47
II. Dobytek skopový.	51
1. Nemoci dobytka skopového.	53
III. Dobytek vepřový.	54
1. Plemena vepřového dobytka.	55
2. Nemoci vepřového dobytka.	56
IV. Jiná zvířata.	64
V. Součástky kostry těla zvířecího.	67
VI. Oceňování nakupovaného dobytka.	69
MASO DOBYTKA, JEHO DRUHY, CHEMICKÉ SLOŽENÍ A ZKOUŠENÍ JEHO JAKOSTI	77
I. Druhy masa.	83
II. Chemické složení masa, krve, nervů a tuku.	86
III. Rozpoznání zdravého masa.	89
ŘEMESLO ŘEZNICKÉ.	94
I. Porážení dobytka a zužitkování zvířecích součástí.	96
1. Porážení jednotlivých druhů zvířat.	98
2. Příprava masa k prodeji.	104
3. O přípravě masa k požívání.	107
4. Příprava masa konzervovaného.	109
5. O použití dobytčích vnitřností.	122
a) Příprava zvířecích vnitřností.	123
b) Čištění a příprava střev.	126
c) Upotřebení střev.	128
6. O použití krve, kostí, kůže, rohů a paznehtů.	129
7. O použití tuků, loje a sádla.	134
II. Řeznická výroba masitých pokrmů.	138
1. Koření.	138
2. Jídla vařením připravená.	141
a) Jaternice.	142
České jaternice.	143

Obyčejné jaternice.	143
Jemné jaterničky.	144
Michané jaterničky.	144
Pařížské jaternice.	144
Berlínské jaternice.	145
Berlínské jaternice cibulové.	145
Frankfurtské jaternice.	145
Meklenburské jaternice.	146
Brunšvické jaternice.	146
Saské jaternice.	147
Bavorské jitrničky.	147
Holandské jaternice.	147
Jaternice sardelové.	147
Jaternice lanýžové.	148
Jaternice slanečkové.	148
Jaterničky z husích jater.	149
Lanýžové jaterničky z husích jater.	149
b) Přístroje k rozměňování masa.	150
c) Jelita.	156
Česká jelitka.	157
Obyčejná jelita červená.	157
Domácí jelita.	157
Česnekové jelitko.	158
Krupkové jelitko.	158
Jelito ledvinkové.	158
Jelito rýžové.	159
Francouzské jelitko.	159
Uherské jelito.	159
Severoněmecké jelito.	159
Jihoněmecké jelito.	160
Jelito mohučské.	160
Saské jelito.	160
Frankfurtské jelitko žluté.	161
Vestfálské jelito.	161
Brunšvické jelito.	161
Bavorská jelitka.	162
Hamburské jelitko.	162
Ruské jelito.	162
Holandské jelito.	163
Krvavé jelito jazykové.	163
Škvarkové jelito.	163

Moučné jelito.....	164
Jelito hrozinkové	165
Nadívané jelito „malakof“.....	165
d) Klobásky	166
Pražské klobásky	167
České klobásky.....	167
Klobásky telecí.....	167
Klobásky ledvinkové.....	167
Klobásky s citronovou kůrkou	167
Klobása skopová	168
Klobása z pečeně	168
Polské klobásy.....	168
Videňské klobásky	168
Žemlové telecí klobásky	169
Žemlové klobásky vepřové s tukem.....	169
Klobásky mozečkové	169
Francouzské klobásky.....	169
Francouzská klobása mozečková.....	169
Německá klobása.....	170
Německá klobása mozečková	170
Klobásky lanýžové.....	170
Klobásky mozečkové na jiný způsob	170
Klobásky ledvinové na jiný způsob	171
Anglické klobásky	171
Saské klobásky.....	171
Francouzské klobásky na jiný způsob	171
Klobáskové „frikadely“	171
Francouzské „frikadely“	172
Klobásky „ragutové“	172
e) Lisované bachory	172
Vepřový bachor	173
Krevní bachor	173
Červený bachor	174
Bílý bachor	174
Mohučský bachor z kůžiček.....	175
Rýnský bachor z kůžiček	175
Lisovaný bachor z hlav volských	175
Nadívaný bachor.....	176
Telecí bachor	177
Hovězí bachor.....	178
Lisovaná hlava.....	178

f) Rosoly	179
Vepřový rosol	179
Bílý rosol	180
Kyselý rosol	180
Pařížský rosol	180
Rosolový salát	181
Německý rosol	181
Čistý rosol čili huspenina	181
Rosolová paštika	182
g) Nadívané pokrmy a míšeninky	182
Nadívaná hlava vepřová	182
Nadívaná hlava divokého vepře	183
Nadívaný jazyk	184
Nadívané nohy vepřové	184
Nadívaný kapoun	186
Míšeninka z telecího masa	186
Míšeninka zvěřinová	186
h) Různé pochoutky a záviny	187
Španělský salám	187
Pařížský sýr	187
Rosolový salám	188
Göttingenské praskavky (Knackwürste)	188
Brunšvické praskavky	189
Jazyk ve slanině	189
Bílý salám	189
Krupicový salám	190
Jehněčí salám s hrozkami	190
Telecí závin	190
Závin vepřový	191
Závitok z hovězíny	191
Závitok anglický	192
Závitok z roštěnky	192
Plněná telecí hrud'	192
Závin z telecí hrudi	193
Vařený jazyk hovězí	194
Vařené jazyky skopové	194
Vařená jídla masová v rosolu	194
3 Jídla pečením připravená	195
a) Paštiky	196
Paštika z telecích jater	197
Paštika z husích jater	197

Vlašská paštika	198
Paštika jazýčková.....	198
Paštika z pečeně	199
Paštika šunková	199
Masová paštika	199
Klobásková paštika	200
b) Masové sýry	200
Sýr masový	200
Sýr masový s krví	201
Sýr játrový	201
Vlašský sýr	202
Pařížský sýr.....	202
Sýr zvěřinový	203
Švýcarský sýr masový	203
c) Suchary	204
d) Pečeně	205
Pečené sele nadívané.....	205
Řízky studené pečeně.....	206
Pečeně na rožni.....	206
Smažené telecí nožičky.....	207
Smažené telecí uši.....	207
Smažené vemenó.....	207
Smažená játra.....	207
Vepřové karbanátky	208
Sekanina z pečeně	208
4. Okrášlení masitých jídel	208
ŘEMESLO UZENÁŘSKÉ	209
I. Nakládání masa	210
II. Uzení masa	214
1. O zařízení udírny	216
2. Uzení masa hovězího a jazyků	217
3. Uzení masa vepřového	218
4. Uzení šunek.....	218
5. Uzení salámů a jiných uzenin.....	221
III. Rozmanité uzeniny	225
1. Hovězí uzeniny.....	225
Hamburská žebírka	225
Hamburská uzenina	226
Holandská uzenina	226
Obyčejná uzenina hovězí	226
Hovězí hrudí.....	227

2. Vepřové uzeniny.....	227
Česká uzenina	227
Kořeněná uzenina	227
Uzená páteř.....	228
Uzenina z boku.	228
Uzenina z břicha.	228
Vepřové jazýčky	229
Varšavská uzenina (polent vitza)	229
3. Jiné uzeniny	229
Telecí uzenina	229
Jehněčí uzenina.	230
Uzené vemeno.	230
Uzená husí hrud'.	230
Uzená husí kýtička	230
4. Vepřové šunky	230
Pražská šunka.....	230
Pařížská šunka	231
Lyonská šunka	231
Burgundská šunka	231
Bajonská šunka.	232
Kořeněná šunka	232
Hamburská šunka	232
Vestfálská šunka	232
Berlínská šunka	233
Berlínský závitec	233
Svinutá šunka čili bez kostí	233
Jemná šunka	234
Šunka z kyčle	234
Šunka ze hřbetu	234
Šunka salámová	234
Lisovaná šunka	235
O vaření šunek.....	235
O uschovávání šunek	236
IV. Příprava masa k výrobě salámů i jiných uzenic	236
1. Stroje k rozdělování masa sloužící	238
2. Stroje k nabíjení střev sekaninou	241
3. Přístroje na mletí koření	242
4. Výroba salámů.....	243
Český salám	244
Salám míchaný.	244
Salám kořeněný.	244

Salám česnekový	244
Salám šunkový	245
Polský salám	245
Uherský salám	245
Ruský salám	246
Velký ruský salám	246
Malý ruský salám	247
Podélný ruský salám	247
Milánský salám	247
Vlašský salám	248
Brunšvický salám	249
Vestfálský salám	250
Gothajský salám	250
Švýcarský salám	250
Holandský salám	251
Saský salám	252
Buloňský salám	252
Anglický salám	252
Göttingský salám	253
Německý salám	253
Hovězí salám	254
Telecí salám	254
Domácí salám	255
Salám hruboplněný	255
5. Uzené jaternice, jelita, klobásy, bachory čili uzenice.....	256
a) Masité uzenice (jaternice)	256
Mozečková uzenice	257
Ledvinková uzenice	257
Vaječná uzenice	258
Střevová uzenice „andule“ zvaná	258
Maloruská uzenice	259
Lyonská uzenice	259
Uzená jaternice	260
b) Uzená jelita	260
Jelito z plíc	261
Jelito s jazykem	261
Brunšvické jelito	262
Německé jelito	262
Jauerské uzené jelitko	263
Vestfálské jelitko	263
Tučné jelito holandské	263

c) Uzené klobásy	263
Klobása z vařeného masa	263
Moravská klobása	264
Frankfurtská klobása.	264
Mozečková klobása.	265
d) Vepřové bachory	265
Masový bachor.	266
Plněný bachor.	266
Bachor z kůžek.	266
Jemný bachor uzený	267
6. Uzenky a uzence	267
Pražské uzenky.	267
Moravské uzenky	268
Viedeňské uzenky	268
Tučné uzenky	268
Česnekové uzenky	268
Sardelové uzenky.	269
Uzenky paprikované.	269
Plněné uzenky.	269
Jemné uzenky	270
Jauerské uzenky	270
Regensburšké uzenky.	271
Frankfurtské uzenky	271
Königburské uzenky	271
Franstädtské uzenky.	272
Duryňské uzenky.	272
Uzence chrupákové (knakové)	272
Uzence cervelátové	272
Uzence obyčejné (buřty).	273
Taliány.	273
Uzence štrasburské.	274
Uzence myslivecké	274
Debrečinky	274
7. Pochoutkové uzeniny.	275
Salám mosaikový	275
Vlašský salám „mortadela“	278
Holandská mortadela	279
Měchýřový salám	279
Pařížský salám.	280
Amsterodamský salám	280
Španělský salám.	280

Čajový salám	281
Jazykový salám.	282
Ruský salám jazykový	282
Salám rosolový	282
Francouzský salám šunkový.....	283
Krakovský salám.	283
Nový salám.....	284
Bremský salám.	284
Vepřový závit	284
V. Slanina	285
VI. O uschovávání uzeného zboží	286
O ÚPRAVĚ KRÁMU A VÝKLADNÍHO OKNA	287
Některé archaické termíny	289
Abecední rejstřík výrobků	290
Jmenný rejstřík výrobků.....	294
K jazykovým úpravám textu.....	298
Doslov ke druhému vydání	299